

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

КАФЕДРА українознавства та гуманітарної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні Вченої ради

Голова Вченої ради

Ректор ДДМА

_____ А. М. Фесенко
(підпис, ініціали, прізвище)

Протокол № ____ від _____ 2011 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

(назва дисципліни)

заочне відділення (прискорена форма навчання)

Для напрямків підготовки (спеціальностей)

6.050502 «Інженерна механіка», 6.050401 «Металургія», 6.050402 «Ливарне виробництво», 6.050504 «Зварювання», 6.050202 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», 6.050503 «Машинобудування», 6.050702 «Електромеханіка», 6.03504 «Економіка підприємства», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит», 6.030601 «Менеджмент», 6.050101 «Комп'ютерні науки»

Декан факультету
економіко-гуманітарного
(назва факультету)

(підпис, ініціали, прізвище)

Програму рекомендовано кафедрою
українознавства та гуманітарної освіти

Протокол № ____ від _____
(протокол, номер, дата)

Завідувач кафедри українознавства та
гуманітарної освіти _____ Т. В. Кудерська

(підпис, ініціали, прізвище)

Краматорськ, 2011

I ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Гуманітарна підготовка майбутніх фахівців вищої кваліфікації починається з вивчення історії України. Дисципліна спрямована на вивчення історії виникнення та розвитку українського етносу, основних закономірностей його державотворення, розуміння й усвідомлення соціально-політичної активності різних прошарків суспільства, історії формування та діяльності громадських, культурологічних та політичних організацій в Україні, значення геополітичних факторів в історичному розвитку, суспільно-політичних трансформацій на шляху суверенного розвитку нашої держави.

Процес викладання історії України в технічному виші передбачає розв'язання цілого комплексу проблем, серед яких головними є такі: переконання в об'єктивному підході до вивчення й трактування минулого, формування багатоваріантного погляду на історичне минуле.

Методологічною основою дисципліни є діалектико-матеріалістичне розуміння історії, яке дає змогу розкрити як загальні закономірності історичного процесу, так і його особливості в Україні. Саме діалектико-матеріалістичне розуміння історії сприяє розгляду історичних явищ, фактів, подій у відповідності з конкретними історичними обставинами, в їхньому взаємозв'язку й взаємообумовленості, допомагає розглядати кожне історичне явище в сукупності як позитивних, так і негативних проявів.

Важливим фактором є принцип альтернативності, який визначає міру вірогідності здійснення тієї чи іншої події на основі наукового аналізу, об'єктивних реалій та можливостей.

Структура та зміст дисципліни й передбачені програмою методи її вивчення дають майбутньому інженеру та економісту можливість засвоїти необхідний обсяг науково-теоретичних знань, які сприятимуть формуванню цілісного сприйняття процесу функціонування українського суспільства на різних етапах його розвитку, набути норм свідомої суспільно-політичної поведінки, усвідомити своє місце в навколишньому світі та відчутти значення своєї майбутньої праці й можливі шляхи для її вдосконалення.

Курс «Історія України» розподілений на два модулі, базується на хронологічному принципі викладання вітчизняної історії та посідає важливе місце в загальній структурно-логічній схемі підготовки спеціаліста. Він належить до циклу гуманітарних дисциплін.

Курс «Історія України» тісно пов'язаний з таким навчальним предметом, як «Історія української культури».

II РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Розподіл навчальних годин за триместрами та видами навчальних занять здійснюється відповідно до робочих навчальних планів за такою формою:

Таблиця 1 – Розподіл навчальних годин за триместрами та видами навчальних занять.

Триместр	Всього	Розподіл за триместрами та видами занять							атестація Триместрова
		Лекції	Практичні заняття	Семінари	Кредити	Модулі	Самостійна робота студентів		
							усього	у тому числі на виконання ІСЗ	
7, 9	54	4	–	4	1,5	2,0	50	15	іспит

Таблиця 2 – Склад модулів дисципліни, розподіл часу на їхнє засвоєння та терміни контролю

№ п/п	Стислий зміст модуля	Триместр	годин Кількість Загальна	Кредити ECTS	година аудиторних Кількість	Форми та методи контролю	проведення Тиждень
1	Історія України з найдавніших часів до кінця XIX ст.	7, 8	27	0,5	4	1. Контрольна робота 2. Іспит	
2	Історія України XX – початок XXI ст.	7, 8	27	1,0	4	1. Контрольна робота 2. Іспит	

III МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу є поглиблення знань у галузі вітчизняної історії, зокрема, закономірностей виникнення і розвитку української нації та державності на території України, складного історичного шляху українського народу, дії об'єктивних законів розвитку суспільства, ролі суб'єктивних факторів у процесі їх реалізації, формування загальних основ та системи суспільно-політичних знань, сучасного політичного мислення у майбутніх спеціалістів.

Завдання курсу визначається трьома факторами: загальноосвітнім, виховним і практичним.

Основним **завданням** курсу є прищеплення культури історичного мислення. Саме воно дає можливість орієнтуватися в складних процесах сучасного розвитку українського суспільства та державотворення. У результаті історичні факти, набуті в шкільному курсі, повинні постати не в площинному вимірі, а комплексним процесом, який відтворює багатовимірність українського суспільства різних часів, а також різноманітні загальні й конкретні факти.

При вивченні дисципліни студенту **необхідно знати**:

- основні етапи становлення й розвитку українського народу;
- історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної держави;
- вплив геополітичних факторів на функціонування української державності.

У результаті засвоєння курсу студент **повинен**:

- *уміти* аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії;
- *уміти* зіставляти історичні процеси з епохами та застосовувати набуті знання для прогнозування суспільних процесів;
- *уміти* показувати на історичній карті території розселення українців, територіальні зміни, що відбувалися, і співставляти їх із сучасними кордонами України;
- *уміти* хронологічно співвідносити процеси, які відбувалися на землях України;
- *уміти* характеризувати політико-адміністративний устрій України на різних історичних етапах, форми та засади функціонування української державності;
- *придбати навички* самостійної роботи з джерелами, науково-історичною та історико-публіцистичною літературою;
- *оволодіти* культурою виступів на суспільно-політичні теми та навчитися проводити наукові диспути та дискусії;
- *засвоїти* історичний досвід та уроки історії.

IV ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

IV. I Розподіл навчального часу за темами

Розподіл навчального часу за темами наведено в таблиці 3, а в другому – у таблиці 5.

Таблиця 3 – Розподіл навчального часу за темами

<i>Теми</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Розподіл часу за видами занять</i>			
		<i>лекції</i>	<i>семінари</i>	<i>СРС</i>	<i>Усього</i>
<i>Модуль I – Історія України з найдавніших часів до кінця XIX ст.</i>					
1	Витоки українського народу та його державності.	0,5	–	2,0	2,5
2	Українські землі в добу раннього середньовіччя. Київська Русь.	0,5	–	4,0	4,5
3	Доба феодальної роздрібненості Київської Русі. Галицько-Волинська держава.	–	–	2,0	2,0
4	Литовсько-польська доба.	–	0,5	4,0	4,5
5	Козацтво в історії України.	–	0,5	4,0	4,5
6	Українська революція середини XVII ст.	0,5	1,0	4,0	5,5
7	Українська козацька держава II пол. XVII ст. Доба Руїни.	–	–	2,0	2,0
8	Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії в XVIII ст.	–	0,5	2,0	2,5
9	Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII ст. – друга половина XIX ст.).	0,5	–	3,0	3,5
	УСЬОГО	2,0	2,0	23,0	27,0
<i>Модуль II – Історія України XX – початок XXI ст.</i>					
10	Політизація суспільно-політичного руху в Україні.	0,5	–	4,0	4,5
11	Національно-визвольний та революційний рухи в Україні у 1905–1910 рр.	–	–	2,0	2,0
12	Україна в першій світовій війні (1914–1918 рр.).	–	–	2,0	2,0
13	Українська національна революція 1917–1920 рр. та пошуки оптимальних моделей її реалізації у 1917 р.	0,5	1,0	4,0	5,5
14	Боротьба за Українську державність у 1918–1920 рр.	0,5	–	4,0	4,5
15	Міжвоєнний період історії українського народу (1921–1939 рр.).	–	–	2,0	2,0
16	Україна в роки II світової війни (1939–1945 рр.).	–	1,0	2,0	3,0
17	Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток УРСР на початку 1950–1980-х рр.: від хрущовської відлиги до брежнєвського застою.	–	–	2,0	2,0
18	На шляху до незалежності.	–	–	0,5	0,5
19	Незалежна Україна в сучасному світі.	0,5	–	0,5	1,0
	УСЬОГО	2,0	2,0	23,0	27,0
	ЗАГАЛОМ	4,0	4,0	46,0	54,0

IV. II Лекції

Лекція виконує установчу функцію, забезпечує керування пізнавальною діяльністю студентів. Курс «Історія України» розподілений на два модулі і базується на хронологічному принципі викладання вітчизняної історії. Основна увага студентів акцентується на державотворчих традиціях. У першому модулі (1,5 залікових кредитів) вивчається генезис, закономірності становлення та розвиток процесу державотворення на території України від найдавніших часів до кінця ХІХ століття, у другому (2,0 залікові кредити) – боротьба за відновлення державності України на початку ХХ століття, становище українських земель напередодні Другої світової війни, боротьба за відновлення державності в роки Другої світової війни, особливості політичного та соціально-економічного розвитку в повоєнний час, розгортання правозахисного та дисидентського руху в період хрущовської «відлиги», брежнєвського «застою», передумови національно-державного відродження під час перебудови та розвиток процесу державотворення в роки незалежності України.

Зміст і обсяг лекційних занять та СРСР наведено в таблиці 4:

Таблиця 4 – Зміст і обсяг лекційних занять та СРС

Найменування тем розділів, лекцій	Кількість годин		Література
	Лекції	СРС	
1	2	3	4
<p>Тема 1: Витоки українського народу та його державності. <u>Лекція 1. Вступ. Суть і наслідки початкових процесів державотворення на українських землях.</u> Предмет, завдання, методи та джерела вивчення історії України. Кіммерійці, скіфи, сармати. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.</p>	0,5		1, (С. 3–12, 16–24); 15 (С. 20–25).
<p>Завдання на СРС Етногенез слов'ян. Передумови утворення східнослов'янської держави та теорії її походження</p>		2,0	1, (С. 24–26, 26–28).
<p>Тема 2: Українські землі в добу раннього середньовіччя. Київська Русь. <u>Лекція 2. Київська Русь.</u> Політичний устрій Київської Русі. Соціально-економічний розвиток. Основні напрями зовнішньої політики.</p>	0,5	4,0	1, С. 28–35; 5, С. 25–30, 31–36, 39–43.
<p>Завдання на СРС Прийняття християнства. Боротьба з монголо-татарами.</p>		2,0	1, С. 35–36, 36–39, 41; 5, С. 30–31, 36–40, 48–49.

<p>Тема 3: Доба феодальної роздрібненості Київської Русі. Галицько-Волинська держава. Завдання на СРС Політичні та соціально-економічні причини феодальної роздрібненості Київської Русі. Створення Галицько-Волинської держави. Князування Данила Галицького. Галицько-Волинське князівство наприкінці XIII – на початку XIV ст.</p>	4,0	1, С. 39–41; 3, С. 88–94; 5, С. 50–56.
<p>Тема 4: Литовсько-польська доба. Тема 5. Козацтво в історії України. Завдання на СРС Загарбання українських земель Литвою й Польщею в XIV ст. Литовсько-польські унії та їх наслідки для України. Соціально-політичне становище українських земель у складі Речі Посполитої. Виникнення українського козацтва, його суспільно-політична та військова організація.</p>	4,0	1, С. 42–62; 3, С. 95–121, С. 126–144; 5, С. 57–72.
<p>Тема 6: Українська революція середини XVII ст. <u>Лекція 3. Визвольна війна 1648–1657 рр. та її соціально-політичні наслідки.</u> Передумови та причини війни. Цілі та характер. Переяславська рада, «Березневі статті» 1654 р. та їх наслідки. Соціально-політичні наслідки визвольної війни українського народу.</p>	0,5	1, С. 62–75; 3, С. 143–163; 5, С. 77–93.
<p>Тема 7: Українська козацька держава другої половини XVII ст. Доба Руїни. Завдання на СРСР Руїна: причини, суть, наслідки. Подолання наслідків Руїни на Лівобережжі в період правління І. Мазепи.</p>	2,0	1, С. 75–79; 5, С. 94 – 112, С. 114–115; 3, С. 163–174.
<p>Тема 8. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії в XVIII ст. Завдання на СРСР Обмеження автономії України в складі Росії в I половині XVIII ст. Ліквідація автономії України в складі Росії в II половині XVIII ст.</p>	2,0	4, С. 186–188.
<p>Тема 9: Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій. <u>Лекція 4. Західноукраїнські землі в складі Австрії в першій половині XIX ст.</u> Три поділи Польщі та їх наслідки для України. Соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель.</p>	0,5	1, С. 92–94, 104–108; 9, С. 115–120.
<p>Завдання на СРС Революційні події у 1848–1849 рр. в Західній Україні та їх наслідки. Суспільно-політичний рух в Україні в I пол. XIX ст. Реформа 1861 р. та особливості її проведення в Україні. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період.</p>	3,0	1, С. 100–119; 4, С. 259–269; 9, С. 58–130; 169–177.

<p>Тема 10. Політизація суспільно-політичного руху в Україні. Лекція 5. Національно-визвольний рух і утворення політичних партій в Україні. Розвиток соціал-демократичного руху в Україні. Виникнення українських політичних партій у Наддніпрянщині та їх класифікація. Суспільно-політичний рух та виникнення українських політичних партій на західноукраїнських землях.</p>	0,5	2, С. 5–20; 9, С. 261–270, 306–308; 408–420.
<p>Завдання на СРС Суспільно-політичний рух та виникнення українських політичних партій на західноукраїнських землях.</p>	4,0	2, С. 10–13; 9, С. 408–420.
<p>Тема 11. Національно-визвольний та революційний рухи в Україні у 1905–1910 рр. Завдання на СРС Причини, характер і особливості революції. Революційний рух в Україні. Національно-визвольний рух в Україні в роки революції.</p>	2,0	1, С. 143–154; 9, С. 323–325, 330–337, 338–355, 355–364.
<p>Завдання на СРС Політичне становище України у 1907–1910 рр. Аграрна реформа П. Столипіна та особливості її проведення в Україні.</p>		1, С. 154–163; 9, С. 365–373.
<p>Тема 12. Україна в першій світовій війні (1914–1918 рр.). Завдання на СРС Причини й характер I світової війни. Українські політичні течії та партії в умовах війни. Західноукраїнські землі у 1914–1916 рр.</p>	2,0	1, С. 163–170; 9, С. 422–442.
<p>Тема 13. Українська національна революція 1917–1920 рр. та пошуки оптимальних моделей її реалізації у 1917 р. Лекція 6. Україна в революціях 1917 року. Утворення та діяльність УЦР. Боротьба за політичну владу в Україні в жовні – грудні 1917 р.</p>	0,5	1, С. 172–175; 5, С. 184–199.
<p>Завдання на СРС Укладання Брест-Литовського мирного договору. Загострення відносин між УЦР та німецькими окупаційними військами. Конституція УНР. Падіння УЦР.</p>	4,0	5, С. 199–203.
<p>Тема 14. Боротьба за Українську державність у 1918–1920 рр. Лекція 7. Національно-державне будівництво в Україні в 1920-х рр. Причини та початок громадянської війни в Україні, головні політичні сили та їх військові можливості. Боротьба за владу в Україні у 1918 р. Політична боротьба в Україні у 1919–1920 рр. Наслідки та підсумки громадянської війни в Україні.</p>	0,5	

<p>Тема 15. Міжвоєнний період історії українського народу (1921–1939 рр.). Завдання на СРСР Національно-державне будівництво в Україні у 1920-х роках. Утворення СРСР. Політика українізації. НЕП та особливості її проведення в Україні</p>		2,0	4, С. 380–384, 412–418.
<p>Тема 16. Україна в роки другої світової війни (1939–1945 рр.). Лекція 8. Україна в другій світовій війні (1939–1945 рр.). Радянсько-німецькі договори 1939 р. та їх наслідки для України. Напад Німеччини на СРСР та окупація України. Визволення України від фашистів. Підсумки та наслідки II світової війни для України.</p>	0,5		4, С. 448–452, 460–463, 482–489. 5, С. 309–317, 321–326.
<p>Завдання на СРС Радянізація західноукраїнських земель. Риси окупаційного режиму. Рух Опору в Україні.</p>		2,0	4, С. 452–460, 463–482. 5, С. 317–320.
<p>Тема 17. Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток УРСР на поч. 1950–1980-х рр. Завдання на СРС Дисидентський рух в Україні. Духовний розвиток суспільства: ідеологічний диктат.</p>		0,5	4, С. 548–554, 546–548.
<p>Тема 18. На шляху до незалежності. Тема 19. Незалежна Україна в сучасному світі. Завдання на СРСР Передумови національно-державного відродження. Проголошення незалежності України. Основні напрямки державного будівництва. Діяльність політичних партій. Напрями зовнішньої політики.</p>		0,5	4, С. 555–579, 580–585.

IV. III Семінарські заняття

Семінарські заняття проводяться з метою глибокого вивчення ключових проблем історії України, формування вміння аналізувати реальні соціально-історичні проблеми, навичок публічних виступів, ведення дискусій, а також контролю за засвоєнням студентами навчального матеріалу.

Методичні рекомендації щодо підготовки студентів до семінарських занять викладені в навчально-методичному посібнику:

Алексєєв, С. В. Плани семінарських занять та методичні вказівки до них з курсу «Історія України» для студентів усіх спеціальностей / С. В. Алексєєв, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ: ДДМА, 2008. – 31 с.

Нижче подаються теми семінарських занять, плани, поняття до тем, контрольні питання та література.

Семінарські заняття, як і лекційні, побудовані за модульним принципом.

Модуль I – Історія України від найдавніших часів до кінця XIX ст.

СЕМІНАР № 1

**ТЕМА: ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА 1648–1657 РР. ТА СТАНОВЛЕННЯ
ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ**

ПЛАН

- 1 Передумови та причини визвольної війни.
- 2 Основні цілі та характер війни 1648–1657 рр.
- 3 Формування української козацької держави та її роль в національно-визвольній боротьбі.
- 4 Переяславська Рада, «Березневі статті» 1654 рр. та їх оцінка в історичній літературі.

Поняття до теми

Суверенітет, республіка, військово-політичний союз, автономія.

Контрольні питання

- 1 Назвіть основні положення Зборівського мирного договору, укладеного Б. Хмельницьким з королем Речі Посполитої.
- 2 Намалюйте схему державного устрою козацько-гетьманської держави.

ЛІТЕРАТУРА

- Алексєєв, С. В.** Історія України : Короткий курс лекцій / С. В. Алексєєв, О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – С. 62–72.
- Бойко, О. Д.** Історія України – К. : «Академвидав», 2004. – С. 145–163.
- Борисенко, В.** Курс української історії. – К. : Либідь, 1998. – С. 179–223.
- Довбня, О. А.** Короткий термінологічний і понятійний довідник з курсу «Історія України» / О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 64 с.

Дорошенко, Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Т. I (до половини XVII ст.). – К. : Глобус, 1992. – С. 3–23.

Історія України / Під ред. Ю. Зайцева. – Львів : Світ, 1996. – С. 113–122.

Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В. М. Литвина. – К. : Знання, 2006. – С. 161–181.

СЕМІНАР № 2

ТЕМА: УКРАЇНА У XVIII ст.

ПЛАН

- 1 Північна війна в Україні. Політика гетьмана І. Мазепи.
- 2 Ліквідація української автономії у складі Росії.
- 3 Три поділи Польщі. Розподіл українських земель між Росією та Австрією.

Поняття до теми

Наказний гетьман, Малоросійська колегія, правління гетьманського уряду, гайдамаки, опришки, Глухівська петиція, кріпосне право, Коліївщина, рекрути.

Контрольні питання

- 1 Виділіть причини посилення колоніального гніту російського самодержавства в Україні у першій половині XVIII ст.
- 2 Порівняйте функції Першої та Другої Малоросійських колегій.
- 3 Якою була реакція селянсько-козацьких мас України на посилення феодального гноблення?

ЛІТЕРАТУРА

Алексєєв, С. В. Історія України : Короткий курс лекцій / С. В. Алексєєв, О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – С. 80–94.

Бойко, О. Д. Історія України – К. : «Академвидав», 2004. – С. 175–199.

Довбня, О. А. Короткий термінологічний і понятійний довідник з курсу «Історія України» / О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 64 с.

Дорошенко Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Том II (від початку XVII століття). – К.: Глобус, 1992. – С. 136–158.

Історія України : Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В. М. Литвина. – К. : Знання, 2006. – С. 182–210.

Рибалка, І. К. Історія України. Частина 1: Від найдавніших часів до кінця XVIII ст. – Харків : Основа, 1995. – С. 310–352, 364–378, 389–400.

СЕМІНАР № 3

ТЕМА: УКРАЇНА В РЕВОЛЮЦІЯХ 1917 р. ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА В УКРАЇНІ У 1918–1920 рр.

ПЛАН

- 1 Центральна Рада: її склад, програма та основні етапи діяльності.
- 2 Причини та початок громадянської війни в Україні, головні політичні сили та їх військові можливості.
- 3 Боротьба за владу в Україні у 1918 р. Діяльність П.Скоропадського.
- 4 Політична боротьба в Україні у 1919–1920 рр.

Поняття до теми

Буржуазно-демократична революція, двовладдя, революційно-демократична диктатура пролетаріату та селянства, автономія, українізація армії, соціалізація землі, більшовизація Рад, збройне повстання, диктатура пролетаріату, автономісти, самостійники, громадянська війна, інтервенція, гетьманщина, окупаційний режим, Директорія, махновщина, політика «воєнного комунізму», Варшавська угода, злука українських земель.

Контрольні питання

- 1 Які причини виникнення військового конфлікту між УНР і Раднаркомом РРСФР?
- 2 Які причини громадянської війни в Україні?
- 3 Назвіть основні політичні сили, які брали участь у громадянській війні в Україні упродовж 1918–1920 рр.
- 4 Якого типу державу будував П.Скоропадський?
- 5 Чим відрізнялася УНР часів Центральної Ради від УНР Директорії?
- 6 Проаналізуйте основні напрямки внутрішньої політики радянської влади в Україні у 1919–1920 рр.
- 7 Які економічні, демографічні і політичні наслідки мала громадянська війна в Україні?

ЛІТЕРАТУРА

- Алексєєв, С. В.** Історія України : Короткий курс лекцій / С. В. Алексєєв, О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – С. 170–186.
- Бойко, О. Д.** Історія України. – К. : Академія, 2003. – С. 321–323, 324–330, 330–338, 335–340, 340–345, 346–351, 351–356, 356–364, 365–367..
- Довбня, О. А.** Короткий термінологічний і понятійний довідник з курсу «Історія України» / О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 64 с.
- Історія України :** Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В. М. Литвина. – К. : Знання, 2006. – С. 288–294, 294–301.

Новітня історія України (1900–2000) : Підручник / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. П. Дрожжин та ін. – К. : Вища школа, 2000. – С. 187–204, 205–208, 209–226, 227–230.

Мицик, Ю. А. Історія України : Навчальний посібник для старшокласників. / Ю. А. Мицик, О. Г. Бажан, В. С. Власов. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – С. 335–345, 345–353, 357–365, 369–374.

СЕМІНАР № 4

ТЕМА: УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939–1945 рр.)

ПЛАН

- 1 Напад Німеччини на Радянський Союз та загарбання України.
- 2 Окупаційний режим та рух Опору в Україні.
- 3 Визволення України від німецьких загарбників.
- 4 Внесок України в перемогу у Великій Вітчизняній війні.

Поняття до теми

ОУН, мельниківці, бандерівці, депортація, УПА, окупаційний режим, рух Опору, корінний перелом, ООН.

Контрольні питання

- 1 Які плани щодо України мала Німеччина?
- 2 Що означав «новий порядок» в Україні під час її окупації?
- 3 Охарактеризуйте внесок партизанів у здійсненні загальновійськових операцій.
- 4 Який внесок в розгром фашистів зробили наступні особистості: С. Ковпак, І. Конєв, М. Ватутін, Р. Малиновський, Ф. Толбухін.
- 5 Які наслідки для України мала Велика Вітчизняна Війна?

ЛІТЕРАТУРА

Бойко О. Д. Історія України: Навч. посібник. Видання 3-тє, виправлене, доповнене. – К.: Академвидав, 2006. – С. 448–452, 452–460, 460–463, 463–482, 482–489.

Довбня, О. А. Короткий термінологічний і понятійний довідник з курсу «Історія України» / О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 64 с.

Історія України : Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В. М. Литвина. – К. : Знання, 2006. – С. 406–408, 409–411, 412–420.

Мицик, Ю. А. Історія України : Навчальний посібник для старшокласників. / Ю. А. Мицик, О. Г. Бажан, В. С. Власов. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – С. 445–450, 450–454, 455–464, 465–469.

Новітня історія України (1900–2000) : підручник / А. Г. Слюсаренко [та ін.] – К. : Вища школа, 2000. – С. 309–313, 313–325, 325–329.

Остафійчук, В. Ф. Історія України : сучасне бачення : Навч. посіб. – К. : Знання-Прес, 2006. – С. 292–302, 302–309, 310–312.

IV. IV Самостійна робота студентів

Успіх засвоєння курсу «Історія України» залежить від правильної організації самостійної роботи студентів. У сучасних умовах переходу вишів України на зразок навчання на засадах Болонської декларації роль самостійної роботи значно підвищилася, а її питома вага збільшилася. Згідно з цим на самостійну роботу студентів з вивчення курсу «Історія України» заплановано 81 годину, що дорівнює 68 % від аудиторного фонду часу. У зв'язку з цим практикується використання групових та індивідуальних консультацій з метою управління самостійною роботою.

Групові консультації проводяться перед вивченням певної теми й мають мобілізуюче значення. Аналізуються тільки окремі сторони проблеми, а інші відтворюються в конспекті-плані, карті-схемі, реферативному повідомленні, тестових відповідях, контрольних роботах.

Індивідуальні консультації проводяться передусім для студентів, які загалом мають невисокий рівень знань зі шкільного курсу «Історія України», з метою надання допомоги в подоланні розриву між вузівською та шкільною методикою. Окрім цього, під час індивідуальних консультацій студенти отримують можливість доповнити та уточнити набуті теоретичні знання.

Позааудиторна самостійна робота студентів складається із щотижневої підготовки до лекцій та семінарських занять (за конспектом, підручниками або посібниками), а також виконання різноманітних теоретичних завдань: визначення історичних термінів та понять, підготовку до семінарських занять, вибіркоче конспектування матеріалу до самостійної підготовки, написання письмової самостійної роботи (реферату) за вільно обраною темою.

Час на виконання позааудиторної самостійної роботи та на підготовку до модульних контрольних робіт зафіксований у табл. 3.

Перелік завдань до самостійної підготовки, коментарі до вивчення матеріалу та перелік джерел наведений у таблиці 7:

Таблиця 7 – Завдання до самостійної підготовки студентів за темами

Тема 3: Доба феодальної роздрібненості Київської Русі. Галицько-Волинська держава. 1. Створення Галицько-Волинської держави. 2. Данило Галицький. 3. Галицько-Волинське князівство наприкінці XIII – на початку XIV ст.	Об'єднавча політика князя Романа Мстиславовича та спроба відновлення Руської федерації. Зовнішні впливи на політичну ситуацію в Галицько-Волинській державі (Польща, Угорщина, Золота Орда). Політика Данила Романовича. Значення Галицько-Волинського князівства в історії України.	Основна: [1], [3], [5]. Додаткова: [15].
Тема 5. Козацтво в історії України. 1. Виникнення українського козацтва, його суспільно-політична та військова організація. 2. Участь козацьких військ у військових кампаніях Речі Посполитої й інших європейських держав (II пол. XIV – I пол. XVII ст.).	Феномен козацтва: генезис, характерні ознаки, особливості формування. Теорії походження козацтва. Устрій Запорізької Січі. Козацько-селянські повстання наприкінці XIV – на початку XVII ст. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя.	Основна: [1], [3], [8]. Додаткова: [15].

<p>Тема 6: Українська революція середини XVII ст. 1. Періодизація війни. 2. Розгортання національно-визвольної війни.</p>	<p>Розгортання національно-визвольної війни. Зборівський договір 1649 р. та початок процесу відновлення української державності. Білоцерківська угода 1651 р. та її наслідки. Багатовекторність зовнішньої політики Б. Хмельницького. Зміни в соціальній структурі суспільства. Формування нової української еліти. Привілейоване становище церкви. Міщанство. Перетворення селянства на вільний стан.</p>	<p>Основна: [1], [3], [5]. Додаткова: [15].</p>
<p>Тема 7: Українська козацька держава другої половини XVII ст. Доба Руїни. 1. Політика гетьманів Правобережжя та Лівобережжя. 2. Запоріжжя в політичній боротьбі двох берегів Дніпра.</p>	<p>Гетьманування Ю. Хмельницького, П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного. Дестабілізуюча політика І. Сірка – отамана Запорізької Січі.</p>	<p>Основна: [3], [5]. Додаткова: [15].</p>
<p>Тема 8. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії в XVIII ст. 1. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в XVIII ст.</p>	<p>Деморалізація козацької старшини. Канальні роботи. Нищення української закордонної торгівлі. Гетьман І. Скоропадський та Перша Малоросійська колегія. Наказний гетьман П. Полуботок. Гетьманування Д. Апостола. «Правління гетьманського уряду». Відновлення посади гетьмана. Реформи К. Розумовського. Друга Малоросійська колегія. Централізація та русифікація. Знищення полково-сотенного устрою. Зруйнування Запорізької Січі. Азовське, Чорноморське та Кубанське козацьке військо.</p>	<p>Основна: [1], [3], [5]. Додаткова: [15].</p>
<p>Тема 9: Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій. 1. Діяльність «Руської трійці». 2. Революційні події у 1848–1849 рр. в Західній Україні та їх значення. 3. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 4. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 5. «Українське питання» в баченні російської та австрійської влади й громадськості.</p>	<p>Український національний рух. «Руської трійці»: виникнення, склад та практична діяльність. Революція 1848 р. в Галичині. Скасування панщини в Галичині. Діяльність Головної руської ради. Українсько-польське протистояння. Празький конгрес. «Галицько-руська матиця». Українці в імперському парламенті. Революційні події 1848–1849 рр. в Закарпатті й Північній Буковині. Значення революції 1848–1849 рр. для України. Економічна політика царського уряду. Залізничне будівництво й розвиток водяного транспорту. Завершення промислового перевороту. Створення великої машинної індустрії. Особливості становлення капіталізму в сільському господарстві та промисловості. Соціальні зміни в структурі українського суспільства.</p>	<p>Основна: [3], [5], [9]. Додаткова: [15].</p>

<p>Тема 10. Політизація суспільно-політичного руху в Україні. 1. Суспільно-політичний рух на західноукраїнських землях. 2. Виникнення політичних партій у Західній Україні.</p>	<p>Москвофільство. Народовці й націонал-демократи. Радикальні демократи. І. Франко. Русько-українська радикальна партія. «Ukraina irredenta» Ю. Бачинського. Утворення Української соціал-демократичної партії.</p>	<p>Основна: [2], [9]. Додаткова: [15], [26].</p>
<p>Тема 11. Національно-визвольний та революційний рухи в Україні у 1905–1910 рр. 1. Політичне становище України у 1907–1910 рр. 2. Аграрна реформа П. Столипіна та її проведення в Україні.</p>	<p>Третьочервнева монархія та її суть. Терор проти робітників і селян. Посилення національного гніту. Поворот в аграрній політиці царизму. Указ від 9 листопада 1906 р. і закон від 14 червня 1910 р. Руйнування общини й закріплення землі в особисту власність. Виділення селян на хутори та відруби. Діяльність Селянського банку. Переселення селян. Наслідки аграрної реформи для України.</p>	<p>Основна: [2], [5], [9]. Додаткова: [26].</p>
<p>Тема 15. Міжвоєнний період історії українського народу (1921–1939 рр.). 1. Національно-державне будівництво в Україні в 1920-х рр. 2. Здійснення непу в Україні. Установлення тоталітарно-командної системи. 3. Великий перелом та його наслідки для України. 4. «Великий терор» в Україні.</p>	<p>Соціально-економічна й політична кризи початку 1920-х рр. Запровадження непу. Голод 1921 – 1923 рр. Неп у промисловості та сільському господарстві. УСРР на початку 1920-х рр. Утворення СРСР. Остаточна втрата Україною незалежності. «Автономізація» УСРР. Зміцнення партійної диктатури. Згорання непу та українізації. Індустріальна гонка: завдання, труднощі, джерела фінансування, характерні риси, особливості, наслідки. Колективізація сільського господарства. Знищення селян-власників. Голодомор 1932–1933 рр. Створення колгоспної системи. «Великий терор» в Україні.</p>	<p>Основна: [1], [3], [5]. Додаткова: [28].</p>
<p>Тема 16. Україна в роки другої світової війни (1939–1945 рр.). 1. Радянізація західноукраїнських земель. 2. Риси окупаційного режиму. 3. Рух Опору в Україні</p>	<p>Входження західноукраїнських земель до складу СРСР. Методи та наслідки радянізації. Місце України в планах Німеччини. Встановлення «нового порядку». Радянський партизанський рух на окупованій території України. Збройна боротьба формувань ОУН – УПА.</p>	<p>Основна: [3], [5]. Додаткова: [29].</p>
<p>Тема 17. Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток УРСР на початку 1950–1980-х рр. 1. Дисидентський рух в Україні. 2. Духовний розвиток суспільства: ідеологічний диктат.</p>	<p>Еволюція поглядів українських дисидентів, пошуки нових форм боротьби та ступінь їх впливу на українську громадськість. Українське суспільство в умовах деструкції радянської тоталітарної системи в другій половині 1980-х рр.</p>	<p>Основна: [4]. Додаткова: [30].</p>
<p>Тема 19. Незалежна Україна в сучасному світі. 1. Діяльність політичних партій. 2. Проблеми соціально-економічного розвитку України.</p>	<p>Становлення багатопартійності. Соціальна структура населення сучасної України, особливості економічного розвитку.</p>	<p>Основна: [4], [5]. Додаткова: [30].</p>

IV. V Контрольні роботи

Згідно з навчальним планом кожен студент заочного відділення повинен виконати одну письмову контрольну роботу з історії України. Для визначення варіанта завдання контрольної роботи необхідно звертатися до викладача. Варіант визначається за певною методикою, яка прийнята на кафедрі.

За розміром контрольна робота повинна мати 22...26 сторінок учнівського зошита.

На титульній сторінці необхідно вказати назву дисципліни, з якої виконана контрольна робота, прізвище та ініціали студента, групу, курс та факультет, на якому він навчається, номер залікової книжки та номер варіанта контрольної роботи, а також інші дані за вимогами деканату. Бажано також вказати назву кафедри, прізвище та ініціали викладача, який буде перевіряти контрольну роботу. Перша сторінка роботи повинна залишитися чистою, для написання викладачем рецензії. Усі сторінки роботи повинні бути пронумеровані. На другій сторінці роботи вказується номер варіанта та наводяться усі завдання до першого та другого модуля. Спочатку виконуються усі завдання першого модуля, потім другого. До основних питань кожного модуля треба скласти план відповіді (3...5 пунктів). Далі має бути виклад матеріалу за кожним питанням плану. Наприкінці відповіді треба навести певний самостійний висновок або підвести підсумок, зробити узагальнення.

Контрольна робота повинна бути виконана цілком самостійно. Вона має показати вміння студента на основі використання певних джерел викласти послідовно матеріал за темою. Не допускається механічне переписування тексту навчальних посібників, підручників, матеріалів з інших джерел, вимагається творче, самостійне висвітлення питань. Тому контрольна робота складається з чотирьох завдань. Два основні завдання повинні виявити знання студентів з конкретних тем курсу. Інші два завдання вимагають від студентів додаткової роботи з історичними, політичними або економічними довідниками або енциклопедичними словниками. Бажано спочатку скласти план, підготувати нотатки, чорнові записи, а потім вже писати чистий варіант роботи.

При написанні контрольної роботи виникає необхідність наводити цитати, статистичні дані, пояснення понять. У таких випадках необхідно точно вказувати джерело, звідки взята цитата, дані та ін.; автора, назву твору, збірника документів, довідника, словника; місце, рік видання, сторінки (рекомендується брати останнє видання). У кінці контрольної роботи наводиться список використаної літератури в алфавітному порядку.

Коли чорновий варіант написано, слід перевірити його зміст, правильність дат, статистичного матеріалу, який наводиться у роботі, правильність назв, понять, висновків, оцінок історичних подій. Далі треба зробити в разі потреби необхідні уточнення. Контрольна робота повинна повністю виконуватися однією мовою (російською або українською) за бажанням студентів.

Відредагований текст контрольної роботи потрібно власноруч переписати в зошит звичайного формату, залишивши на кожній сторінці поля для зауважень рецензента. Наприкінці роботи треба поставити особистий підпис та дату

виконання роботи.

Контрольна робота має бути надіслана або особисто надана у деканат відповідно до встановленого графіку.

Після рецензування та виставлення оцінки “До захисту” або “На доопрацювання” контрольна робота деканатом повертається студентові. Якщо робота не зарахована, то студент під рубрикою “Робота над помилками (зауваженнями)” виконує роботу над помилками у тому ж самому зошиті. У раніше написаний текст вносити доповнення забороняється. Викладач повинен бачити при повторному читанні, що було в тексті до рецензування і які зауваження та помилки студент виправив. При необхідності студент звертається за допомогою до викладача. Доповнення до змісту контрольної роботи слід вносити в тій послідовності, яка написана викладачем в рецензії або на полях у зошиті.

Студент допускається до екзамену (заліку) лише при умові, коли його контрольна робота зарахована й захищена. Прорецензовану й позитивно оцінену контрольну роботу студент повертає викладачеві під час складання екзамену або заліку.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

Модуль 1

- 1 Галицько-Волинське князівство, його роль і значення в історії українського народу.
- 2 Поясніть поняття: вотчина, гайдамаки, кріпосне право.

Модуль 2

- 1 Причини, завдання та особливості Лютневої (1917 р.) революції в Росії. Розстановка політичних сил в Україні.
- 2 Поясніть поняття: антисемітизм, план “Барбаросса”, діаспора.

Варіант 2

Модуль 1

- 1 Литовсько-польські унії та їх наслідки для українських земель.
- 2 Поясніть поняття: дворянство, Емський акт 1876 р., Малоросійська колегія.

Модуль 2

- 1 Причини і характер I світової війни. Україна у планах Німеччини, Австро-Угорщини та Росії.
- 2 Поясніть поняття: еміграція, кадети, лінія Керзона.

Варіант 3

Модуль 1

- 1 Руїна: причини, суть, наслідки.
- 2 Поясніть поняття: Литовський статут, люстрації, Магдебурзьке право.

Модуль 2

- 1 Перехід до непу та її здійснення в Україні.
- 2 Поясніть поняття: колабораціонізм, комітети бідноти (комбіди), евакуація.

Варіант 4

Модуль 1

- 1 Переяславська Рада, “Березневі статті” 1654 р. та їх історичні наслідки.
- 2 Поясніть поняття: нормани, Малоросійський приказ, абсолютизм.

Модуль 2

- 1 Українська Центральна Рада: склад, програма та основні етапи діяльності.
- 2 Поясніть поняття: махновщина, мобілізація, оstarбайтери.

Варіант 5

Модуль 1

- 1 Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Речі Посполитої (XVI ст.).
- 2 Поясніть поняття: Малоросія, Московські статті 1665 р., паланка.

Модуль 2

- 1 Громадянська війна в Україні (1918-1920 рр.): причини виникнення, цілі, основні політичні сили.
- 2 Поясніть поняття: авторитаризм, розкуркулення, суверенітет.

Варіант 6

Модуль 1

- 1 Політичне становище Гетьманщини у складі Росії в 1-пол. XVIII століття.
- 2 Поясніть поняття: русини, січові стрільці, склавіни.

Модуль 2

- 1 Колективізація сільського господарства в Україні: мета, методи здійснення та наслідки.
- 2 Поясніть поняття: пацифікація, панславізм, неп.

Варіант 7

Модуль 1

- 1 Соціально-економічний розвиток Лівобережної України у складі Росії у 2-й пол. XVIII ст.
- 2 Поясніть поняття: фільварок, язичництво, чумацтво.

Модуль 2

- 1 Проголошення ЗУНР та її злука з УНР.
- 2 Поясніть поняття: Трансністрія, інтеграція, федерація.

Варіант 8

Модуль 1

- 1 Ліквідація автономії України у складі Росії у 2-й пол. XVIII ст.
- 2 Поясніть поняття: шляхта, генеральна старшина, феодальний спосіб виробництва.

Модуль 2

- 1 Основні напрями політики П.Скоропадського у 1918 р.
- 2 Поясніть поняття: автократія, християнство, анархізм.

Варіант 9

Модуль 1

- 1 Три поділи Польщі (XVIII ст.) та їх наслідки для українських земель.
- 2 Поясніть поняття: генеральний писар, васальна залежність, православ'я.

Модуль 2

- 1 Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики Директорії у 1919–1920 рр.
- 2 Поясніть поняття: промисловий переворот, багатопартійність, антигітлерівська коаліція.

Варіант 10

Модуль 1

- 1 Причини, завдання та форми суспільно-політичного руху в Україні у складі Росії в 1-й пол. XIX ст.
- 2 Поясніть поняття: генеральний бунчужний, община, Валуєвський циркуляр.

Модуль 2

- 1 Політичне становище України на початку 20-х років XX ст. Утворення СРСР.
- 2 Поясніть поняття: лібералізм, політична партія, католицизм.

Варіант 11

Модуль 1

- 1 Соціально-економічний розвиток України після скасування кріпосного права (1861–1900 рр.).
- 2 Поясніть поняття: закупи, Андрусівське перемир'я, воєводство.

Модуль 2

- 1 Політичне становище в Україні у складі Росії у 1907–1910 рр.
- 2 Поясніть поняття: депортація, громадянська війна, автономія.

Варіант 12

Модуль 1

- 1 Виникнення українського козацтва, його суспільно-політична та військова організація.
- 2 Поясніть поняття: війна, гетьманські статті, етногенез.

Модуль 2

- 1 Причини, характер та особливості революції 1905–1907 рр.
- 2 Поясніть поняття: референдум, інтервенція, продподаток.

Варіант 13

Модуль 1

- 1 Північна війна і Україна. Політика гетьмана І.Мазепи.
- 2 Поясніть поняття: ізгої, Кревська унія 1385 р., курінь.

Модуль 2

- 1 Західноукраїнські землі в роки I світової війни (1914–1918 рр.).
- 2 Поясніть поняття: правова держава, кооперація, конфедерація.

Варіант 14

Модуль 1

- 1 Кіммерійці, скіфи, сармати на території Північного Причорномор'я.
- 2 Поясніть поняття: Люблінська унія 1569 р., Малоросійський приказ, оренда.

Модуль 2

- 1 Промисловий переворот та становлення капіталізму в Україні у складі Росії у 2-й пол. XIX ст.
- 2 Поясніть поняття: Конституція, Рух Опору, “воєнний комунізм”.

Варіант 15

Модуль 1

- 1 Причини, рушійні сили та основні цілі визвольної війни українського народу 1648–1654 рр.
- 2 Поясніть поняття: русифікація, наказний гетьман, уличі.

Модуль 2

- 1 Революційні події в Україні у жовтні-грудні 1917 р. та їх наслідки.
- 2 Поясніть поняття: політична система, корінний перелом, деномінація.

Варіант 16

Модуль 1

- 1 Економічний та політичний розвиток античних міст-держав Північного Причорномор'я.

- 2 Поясніть поняття: низові козаки, “бунчукові товариші”, смерди.

Модуль 2

1. Реформа 1861 року та особливості її проведення в Україні.
2. Поясніть поняття: революція, Директорія, комуна.

Варіант 17

Модуль 1

- 1 Б.Хмельницький – видатний полководець, політичний та державний діяч України.
- 2 Поясніть поняття: реєстрові козаки, “значкові товариші”, рядовичи.

Модуль 2

1. Підсумки та наслідки громадянської війни в Україні (1918–1920 рр.).
2. Поясніть поняття: буржуазно-демократична революція, приватизація, репресії.

Варіант 18

Модуль 1

- 1 Основні теорії походження слов’ян. Розселення стародавніх східних слов’ян.
- 2 Поясніть поняття: коліївщина, правління гетьманського уряду, кошовий атаман.

Модуль 2

- 1 Договори між СРСР та фашистською Німеччиною 1939 р. та возз’єднання західноукраїнських земель з УРСР.
- 2 Поясніть поняття: окупаційний режим, опозиція, соборність.

Варіант 19

Модуль 1

- 1 Соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель у складі Австрії в 1-й пол. XIX ст.
- 2 Поясніть поняття: козацькі клейноди, “Вічний мир”, полюддя.

Модуль 2

- 1 Визволення України від фашистських окупантів під час Великої Вітчизняної війни (1941–1945 рр.).
- 2 Поясніть поняття: соціалізація землі, українізація, ультиматум.

Варіант 20

Модуль 1

- 1 Норманська та антинорманська теорії походження державності Київської Русі.
- 2 Поясніть поняття: коронний гетьман, “Руїна”, земельна рента.

Модуль 2

1 Соціально-економічний розвиток України у складі Росії на початку ХХ ст. (1900–1905 рр.).

2 Поясніть поняття: республіка, фашизм, «холодна війна».

Варіант 21

Модуль 1

1 Предмет, методи та джерела вивчення історії України.

2 Поясніть поняття: монархія, варяги, народники.

Модуль 2

1 Напад Німеччини на СРСР та окупація України в роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945 рр.).

2 Поясніть поняття: вибори, холокост, цензура.

Варіант 22

Модуль 1

1 Політичний устрій та соціальна організація Київської Русі.

2 Поясніть поняття: народне віче, народовці, козаки.

Модуль 2

1 Політика українізації 20 – 30-х років ХХ ст.: причини, суть, наслідки.

2 Поясніть поняття: геноцид, індустріалізація, чорносотенці.

Варіант 23

Модуль 1

1 Революційні події на західноукраїнських землях у 1848–1849 рр. та їх наслідки.

2 Поясніть поняття: боярська дума, громадівці, чумацтво.

Модуль 2

1 Індустріалізація народного господарства та особливості її проведення в Україні (20 – 30-ті роки ХХ ст.).

2 Поясніть поняття: диктатура пролетаріату, нацизм, колективізація.

Варіант 24

Модуль 1

1 Соціально-економічний розвиток Київської Русі.

2 Поясніть поняття: абсолютизм, москвофіли, “Академічний легіон”.

Модуль 2

1 Утворення національних політичних партій в Наддніпрянській Україні та їх класифікація (кінець ХІХ – поч. ХХ ст.).

2 Поясніть поняття: інтеграція, асиміляція, автокефальна церква.

Варіант 25

Модуль 1

- 1 Козацько-селянські повстання XVI – I пол. XVII ст. в Україні та їх наслідки.
- 2 Поясніть поняття: слов'янофіли, кіш Запорізької січі, волиняни.

Модуль 2

- 1 Перебудова в СРСР (1985–1991 рр.): її сутність та наслідки для України.
- 2 Поясніть поняття: “автономісти”, “самостійники”, нація.

Варіант 26

Модуль 1

- 1 Основні напрями зовнішньої політики Київської Русі. Прийняття християнства.
- 2 Поясніть поняття: гайдамаки, поляни, земства.

Модуль 2

- 1 Революційний рух в Україні у 1905–1907 рр.
- 2 Поясніть поняття: націоналізм, етнополітика, анексія.

Варіант 27

Модуль 1

- 1 Соціальний склад та види українського козацтва.
- 2 Поясніть поняття: опришки, сіверяни, Брестська унія 1569 р.

Модуль 2

- 1 Основні етапи виходу України зі складу СРСР.
- 2 Поясніть поняття: національне питання, національна самосвідомість, більшовизм.

Варіант 28

Модуль 1

- 1 Соціально-економічні та політичні причини феодальної роздрібненості Київської Русі.
- 2 Поясніть поняття: древляни, козацтво, вотчина.

Модуль 2

- 1 Основні завдання та форми національно-визвольного руху в Україні в роки революції 1905–1907 рр.
- 2 Поясніть поняття: центризм, націоналіст, геополітика.

Варіант 29

Модуль 1

- 1 Соціально-економічний розвиток України у складі Росії в I пол. XIX ст.

2 Поясніть поняття: гетьман, уніатство, автохтони.

Модуль 2

1 Окупаційний режим та Рух Опору в Україні в роки Великої Вітчизняної війни (1941–1944 рр.).

2 Поясніть поняття: незалежність, дискримінація, декрет.

Варіант 30

Модуль 1

1 Загарбання Литвою та Польщею українських земель у XIV ст.

2 Поясніть поняття: “дике поле”, віче, братства.

Модуль 2

1 Основні напрями аграрної реформи П. Столипіна та її проведення в Україні.

2 Поясніть поняття: ідеологія, імперіалізм, дисидентство.

Варіант 31

Модуль 1

1 **Причини, основні завдання та форми національного руху в Україні у 2-й пол. XIX ст.**

2 Поясніть поняття: скіфи, громади, анти.

Модуль 2

3 Формування політичної системи сучасної незалежної України.

4 Поясніть поняття: шовінізм, універсал, імпічмент.

Варіант 32

Модуль 1

1 Особливості становлення капіталізму в Україні у складі Росії у 2-й пол. XIX ст.

2 Поясніть поняття: половці, гетьманські статті, венеди.

Модуль 2

1 Конституція 1996 р. про основні напрями державного будівництва в Україні.

2 Поясніть поняття: етнос, дисидент, інтегральний націоналізм.

Варіант 33

Модуль 1

1 Соціально-політичні наслідки визвольної війни українського народу 1648–1654 рр. Формування української держави.

2 Поясніть поняття: рядовичі, генеральний обозний, декабристи.

Модуль 2

- 1 Підсумки та наслідки II світової війни для України.
- 2 Поясніть поняття: приватизація, колабораціонізм, Антанта.

Варіант 34

Модуль 1

- 1 Соціально-політичний розвиток Правобережної України у складі Речі Посполитої у XVIII ст.
- 2 Поясніть поняття: холопи, слов'янофіли, "Руська трійця".

Модуль 2

- 1 Формування та діяльність політичних партій та блоків в сучасній незалежній Україні.
- 2 Поясніть поняття: синдикати, колонізація, остарбайтери.

Варіант 35

Модуль 1

- 1 Політичне становище в Україні у складі Росії у 2-й пол. XIX ст.
- 2 Поясніть поняття: удільні селяни, бунчужний, ясир.

Модуль 2

- 1 Особливості соціально-економічного розвитку незалежної України в умовах формування ринкових відносин.
- 2 Поясніть поняття: тоталітаризм, демократія, імперія.

V СИСТЕМА РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинговий контроль за курсом «Історія України» складається з поточного контролю (оцінка поточних знань студентів протягом триместру вивчення курсу) та підсумкового контролю (складання іспиту за курсом «Історія України»).

V. I Система рейтингового поточного контролю

Рейтинговий поточний контроль знань за курсом має наступну схему виконання:

Рейтинг кожного модуля складається із суми оцінок за:

- позааудиторну самостійну роботу студента впродовж вивчення навчального матеріалу модуля;
- модульна контрольна робота;
- іспит.

V. I. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ІСПИТУ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Підсумковий рейтинговий контроль передбачає складання іспиту з курсу «Історія України» наприкінці вивчення цього курсу. Іспит припускає перевірку теоретичних і практичних знань і умінь студентів з усіх питань курсу. Умови складання іспиту:

1 Підсумок оцінювання знань (іспит) здійснюється за результатами захисту контрольної роботи, завдання якої за кожний модуль оцінюються у діапазоні від 25 до 40 балів та відповідей на питання екзаменаційного білету, які оцінюються у діапазоні від 30 до 60 балів за кожний модуль.

2 Викладач має право виставити іспит за умови, якщо студент набрав не менш, ніж 55 балів за кожний модуль за підсумком захисту контрольної роботи та іспиту.

3 Студент, який не набрав за результатами підсумкового модульного контролю 55 балів, зобов'язаний ще раз скласти іспит за відповідний модуль.

V. II Критерії оцінки кожного модуля під час захисту контрольної роботи:

- **«відмінно» (38-40 балів)** виставляється, якщо студент виявив уміння критично аналізувати й оцінювати історичні факти, події на підставі здобутих знань, логічно викладає засвоєний матеріал, аналізуючи та синтезуючи історичні факти і події.

- **«добре» (35-37 балів)** виставляється, якщо студент виявив уміння аналізувати і оцінювати історичні факти, події на підставі здобутих знань з логічним викладанням цього матеріалу.

- **«добре» (31-34 балів)** виставляється, якщо студент виявив достатній рівень знань фактичного матеріалу з уживанням відповідної термінології й лексики;

- **«задовільно» (28-30 балів)** виставляється, якщо студент при відповіді на запитання розрізняє причину від наслідку і формально засвоїв фактичний матеріал;

- **«задовільно» (25-27 балів)** виставляється, якщо при відповіді на запитання студент виявив уміння на рівні репродуктивного використання уніфікувати набуті знання;

- **«незадовільно» (16-24 балів)** виставляється, якщо студент виявив серйозні пробіли в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки, які не дали можливості вийти на рівень творчого використання набутих знань;

- **«незадовільно» (1-15 балів)** показав незадовільні вміння і навички практичного застосування аналізу історичних подій та вміння висловити свої думки.

Приклади завдань для захисту контрольної роботи див. у додатку 1.

У. ІІІ Критерії оцінки екзаменаційної роботи:

Білети є індивідуальними і складаються з двох модулів (див. додаток 1):

№ МОДУЛЯ	1 ЗАВДАННЯ (ТЕСТ)	2 ЗАВДАННЯ (ТЕРМІНИ)	3 ЗАВДАННЯ (ТЕОРВОПРОС)	ЗАГАЛОМ
1 модуль	Від 0 до 3 балів за кожну правильну відповідь. Мах – 30 балів	Від 0 до 5 балів за кожну правильну відповідь. Мах – 10 балів	до 20 баллов	Мах – 60 балів
2 модуль	Від 0 до 3 балів за кожну правильну відповідь. Мах – 30 балів	Від 0 до 5 балів за кожну правильну відповідь. Мах – 10 балів	до 20 баллов	Мах – 60 балів

Критерії оцінки теоретичного питання:

• **18-20 балів** виставляється, якщо студент виявив уміння критично аналізувати й оцінювати історичні факти, події на підставі здобутих знань, логічно викладає засвоєний матеріал, аналізуючи та синтезуючи історичні факти і події.

• **15-17 балів** виставляється, якщо студент виявив уміння аналізувати і оцінювати історичні факти, події на підставі здобутих знань з логічним викладанням цього матеріалу.

• **14-12 балів** виставляється, якщо студент виявив достатній рівень знань фактичного матеріалу з уживанням відповідної термінології й лексики;

• **9-11 балів** виставляється, якщо студент при відповіді на запитання розрізняє причину від наслідку і формально засвоїв фактичний матеріал;

• **5-8 балів** виставляється, якщо при відповіді на запитання студент виявив уміння на рівні репродуктивного використання уніфікувати набуті знання;

• **5-7 балів** виставляється, якщо студент виявив серйозні пробіли в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки, які не дали можливості вийти на рівень творчого використання набутих знань;

• **0-4 балів** показав незадовільні вміння і навички практичного застосування аналізу історичних подій та вміння висловити свої думки.

Загальна оцінка з дисципліни виставляється як середнє арифметичне з оцінок за два модулі.

VI РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

На лекціях слід подавати основну частину теоретичного матеріалу, доповнюючи його характерними прикладами. Питання навчального курсу, які завдяки обмеженості часу навчальних занять, не можуть бути розглянуті на лекціях, повинні бути опановані на семінарських заняттях. Такого роду питання повинні конкретизувати й деталізувати знання студентів з основних проблем навчального курсу, які розглядаються на лекціях. Враховуючи загалом недостатньо високий рівень студентів, що навчаються на першому курсі, слід підбирати та компонувати лекційний матеріал з орієнтацією на рівень аудиторії.

Оптимальною формою лекційного заняття є лекція проблемного типу. На початку заняття перед студентами ставиться проблема, яка розв'язується в ході лекції шляхом діалогу «лектор – студент». При цьому основні моменти фіксуються в конспекті. Активізувати сприйняття лекційного матеріалу допомагає використання такого засобу інноваційного навчання, як аудіовізуальний. При цьому відеотека з курсу може бути розроблена за допомогою студентів.

Ще однією інноваційною технологією є випереджальна технологія навчання. Студенти самостійно вивчають лекційний матеріал без складання конспекту, а на наступному занятті систематизують опрацьований матеріал у зошитах під керівництвом викладача.

Семінарські заняття проводяться з метою глибокого вивчення ключових проблем історії України, формування у студентів умінь аналізувати реальні соціально-історичні проблеми, навичок публічних виступів, ведення дискусій, а також контролю за засвоєнням студентами учбового матеріалу.

Для того щоб робота на семінарських заняттях була цікавою й реально допомагала студентам засвоїти матеріал, до них необхідно систематично та якісно готуватися.

Підготовка до семінару розпочинається ще на лекції. Саме тут студент уперше знайомиться з логічною схемою курсу, найважливішими проблемами науки, одержує необхідні методичні вказівки. Лекції необхідно не тільки слухати, але й записувати основні положення. Далі підготовка до семінарських занять поділяється на ряд етапів:

1. Перш за все слід ознайомитися з планом семінару, з'ясувати питання для вивчення та підібрати літературу.

2. Потім треба вивчити лекційний матеріал, розділи з навчально-методичної літератури.

3. До кожної теми треба засвоїти ряд понять та історичних дат. Для цього треба мати окремий зошит або виділити великі поля в конспекті лекцій та робочому зошиті для семінарів.

VII НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

VII. I Список основної літератури

- 1 Алексєєв, С. В.** Історія України : короткий курс лекцій (для студентів вузів усіх спеціальностей та всіх форм навчання) / С. В. Алексєєв, О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 228 с.
- 2 Алексєєв, С. В.** Політичні партії в Україні (1900–1917): навч. посібник з курсу «Історія України» для студентів усіх спеціальностей / Алексєєв С. В. Ляшенко Є. П. – Краматорськ : ДДМА, 2003. – 72 с.
- 3 Алексєєв, С. В.** Плани семінарських занять та методичні вказівки до них з курсу «Історія України» для студентів всіх спеціальностей / С. В. Алексєєв, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2008. – 31 с.
- 4 Бойко, О. Д.** Історія України: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Академвидав, 2004. – 656 с.
- 5 Бойко, О. Д.** Історія України: навч. посібник. Видання 3-тє, виправлене, доповнене. – К. : Академвидав, 2006. – 688 с.
- 6 Історія України : посібник** / Г. Д. Темко [та ін.] ; за ред. Г. Д. Темка, Л. С. Тупчієнка. – К. : Академія, 2002. – 480 с.
- 7 Історія України** / В. Ф. Верстюк [та ін.] ; під ред. В. А. Смолія. – К. : Альтернативи, 1997. – 416 с.
- 8 Рибалка, І. К.** Історія України Частина 1: Від найдавніших часів до кінця XVIII ст. – Харків: Основа, 1995. – 448 с.
- 9 Рибалка, І. К.** Історія України Частина 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 р. – Харків: Основа, 1997. – 480 с.

VII. II Список додаткової літератури

- 10 Алексєєв, С. В.** Методичні вказівки до вивчення теми «Національно-державне відродження України. Україна в сучасному світі» з курсу «Історія України» (для студентів всіх спеціальностей) / Алексєєв С. В. – Краматорськ : ДДМА, 2008. – 28 с.
- 11 Алексєєв, С. В.** Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з курсу «Історія України» (для студентів всіх спеціальностей) / С. В. Алексєєв, О. А. Довбня, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 60 с.
- 12 Алексєєв, С. В.** Методичні вказівки до самостійної роботи студентів щодо написання рефератів з історії України / С. В. Алексєєв, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ, ДДМА, 2003. – 22 с.
- 13 Губарев, В. К.** Історія України : універс. довідник школяра і студ. / В. К. Губарев. – Донецьк : БАО, 2009. – 383 с.
- 14 Довбня, О. А.** Історія України. Збірник тестових завдань: навчальний посібник. – Краматорськ : ДДМА, 2009. – 92 с.
- 15 Довбня, О. А.** Короткий термінологічний і понятійний довідник з курсу «Історія України» / Довбня О. А., Ляшенко Є. П. – Краматорськ : ДДМА, 2007.
- 16 Дорошенко, Д. І.** Нарис історії України в 2-х т. Том I (до половини XVII ст.). –

К.: Глобус, 1992. – 238 с.

17 Дорошенко, Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Том II (від початку XVII століття). – К.: Глобус, 1992. – 349 с.

18 Історія України : довідник школяра і студента. – Донецьк : БАО, 2004. – 624 с.

19 Історія України та її державності : курс лекцій : навч. посіб. для студ. і викладачів вищих навч. закл. / Л. Є. Дещинський [та ін.] ; наук. ред. Л. Є. Дещинський. – Вид. 5-те, перероб. і допов. — Л. : Національний ун-т «Львівська політехніка», 2009. – 474 с.

20 Історія України та її державності : навчальний посібник / І. С. Дещинський [та ін.] ; за ред. Л. Є. Дещинського. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Львів : Бескид Біт, 2005. – 367 с.

21 Історія України : Навчально-методичний посібник для семінарських занять / за ред. В. М. Литвина. – К. : Знання, 2006. – 607 с.

22 Кормич, Л. І. Історія України від найдавніших часів і до 2000 року : навчальний посібник / Кормич Л. І. – Х. : Одиссей, 2000. – 480 с.

23 Котляр, М. Ф. Шляхами віків: Довідник з історії України / М. Ф. Котляр, С. В. Кульчицький. – К.: Україна, 1993. – 380 с.

24 Литвин, В. М. Історія України : навч. посібник / В. М. Литвин, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко. – К. : Знання-Прес, 2002. – 669 с.

25 Лях, Р. Д. Історія України: Навч. посібник для студентів неісторичних спеціальностей / Р. Д. Лях, В. І. Ізюмов, Ю. М. Красноносів. – Донецьк: Центр підготовки абітурієнтів, 1998. – 396 с.

26 Малий словник історії України / В. Смолій [та ін.]. – К. : Либідь, 1997. – 464 с.

27 Мицик Ю. А. Історія України : навчальний посібник / Ю. А. Мицик, О. Г. Бажан, В. С. Власов. – К. : Києво-Могилянська академія, 2005. – 576 с.

28 Мітягін, В. Ю. УСЕ. Історія України : [довідник] / В. Ю. Мітягін ; ред. С. Кульчицький. – К. : Майстер-Клас, 2010. – 240 с.

29 Новітня історія України (1900–2000) : підручник / А. Г. Слюсаренко [та ін.] – К. : Вища школа, 2000. – 663 с.

30 Політична історія України. XX століття: У 6-ти т. Т. 2. Революції в Україні: політико-державні моделі та реалії (1917–1920) / В. Ф. Верстюк, В. Ф. Солдатенко. – К.: Генеза, 2003. – 488 с.

31 Політична історія України. XX століття: У 6-ти т. Т. 3. Утвердження радянського ладу в Україні (1921–1938) / В. А. Греченко, Л. В. Гриневич, С. А. Кокін, С. В. Кульчицький. – К.: Генеза, 2003. – 448 с.

32 Політична історія України. XX століття: У 6-ти т. Т. 4. Україна у Другій світовій війні (1939–1945) / В. І. Кучер, В. А. Гриневич, В. С. Коваль. – К.: Генеза, 2003. – 584 с.

33 Політична історія України. XX століття: У 6-ти т. Т. 6. Від тоталітаризму до демократії (1945–2002) / В. П. Андрущенко, В. К. Баран, О. Д. Бойко. – К.: Генеза, 2003. – 693 с.

- 34 Толочко П. П.** Давня історія України: Навчальн. посібник для вузів: У 2-х кн. Кн. 1 / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький. – К.: Либідь, 1994. – 240 с.
- 35 Толочко П. П.** Давня історія України: У 2-х кн. Кн. 2 / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.
- 36 Світлична В. В.** Історія України: Навч. посібник. – К., Львів: Каравела, Новий Світ, 2003. – 308 с.

VII. III Інтернет-ресурс

<http://www.history.org.ua/index.php?urlcrnt=JournALL/select.php&seriaName=geo>

<http://www.cossackdom.com>

http://www.geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html)

<http://www.uahistory.cjb.net/>

<http://www.holodomor33.org.ua/library.php>

<http://ukrarmy.kiev.ua/>

<http://sumy.net.ua/?p=1>

<http://www.studentbooks.com.ua/content/view/119/49/1/1/>

Розробник навчальної програми – кандидат історичних наук доцент кафедри українознавства та гуманітарної освіти Довбня О. А.

Варіант 1

Модуль 1

- 1** Визначте роль і значення Галицько-Волинського князівства в історії України.
- 2** Поясніть поняття вотчина.

Модуль 2

- 1** Вкажіть завдання та характер Лютневої (1917 р.) революції в Росії.
- 2** Поясніть поняття план «Барбаросса».

Варіант 2

Модуль 1

- 1** Вкажіть зміст наслідки Люблінської унії.
- 2** Поясніть поняття Малоросійська колегія.

Модуль 2

- 1** Вкажіть геополітичні причини I світової війни.
- 2** Поясніть поняття лінія Керзона.

Варіант 3

Модуль 1

- 1** Вкажіть наслідки Руїни.
- 2** Поясніть поняття Магдебурзьке право.

Модуль 2

- 1** Особливості здійснення непу в Україні.
- 2** Поясніть поняття евакуація.

Варіант 4

Модуль 1

- 1** Зміст «Березневих статей» 1654 р.
- 2** Поясніть поняття нормани.

Модуль 2

- 1** Програма діяльності Української Центральної Ради.
- 2** Поясніть поняття махновщина.

Варіант 5

Модуль 1

- 1** Особливості розвитку сільського господарства на українських землях у складі Речі Посполитої (XVI ст.).
- 2** Поясніть поняття Малоросія.

Модуль 2

- 1** Визначте основні політичні сили, що брали участь у громадянській війні в Україні.
- 2** Поясніть поняття розкуркулення.

Варіант 6

Модуль 1

- 1** Функції Першої Малоросійської колегії.
- 2** Поясніть поняття склавіни.

Модуль 2

- 1** Наслідки здійснення колективізації в Україні.
- 2** Поясніть поняття пацифікація.

дата екзамену

особистий підпис студента

Екзаменаційна робота з історії України

студента групи _____

назва групи

м. _____

назва міста, де розташований НКЦ

П І Б (у родовому відмінку)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 30

Модуль I

1. Виберіть правильні відповіді:

1. Галузь історичної науки, що вивчає речові (матеріальні) пам'ятки та реконструює за ними давню історію суспільства – це: а) джерелознавство; б) археографія; в) геральдика; г) археологія.

Відповідь: _____

2. Хора – це: а) центр політичного життя; б) укріплення; в) сільськогосподарська округа; г) центр релігійного життя.

Відповідь: _____

3. Хто з перерахованих князів не відноситься до династії Рюриковичів, але був київським князем: а) Аскольд; б) Святослав; в) Ігор; г) Володимир Мономах.

Відповідь: _____

4. Переяславщина у XIV ст. потрапила до сфери: а) московського впливу; б) литовського впливу; в) польського впливу; г) турецького впливу.

Відповідь: _____

5. Історична назва незаселеної території південноукраїнського степу: а) Великий Луг; б) Дніпровський Низ; в) Кам'яний Затон; г) Дике Поле.

Відповідь: _____

6. Перші договірні статті, що визначали юридичні засади українсько-російських відносин та устрій Української козацької держави були укладені: а) Б. Хмельницьким; б) І. Виговським; в) П. Дорошенком; г) І. Мазепою.

Відповідь: _____

7. Визначте, хто з названих гетьманів був наказним:

а) І. Мазепа; б) І. Скоропадський; в) П. Полуботок; г) Д. Апостол.

Відповідь: _____

8. Третій поділ Польщі відбувся у: а) 1772 р.; б) 1775 р.; в) 1793 р.; г) 1795 р.

Відповідь: _____

9. Виокремте членів «Руської трійці»: а) М. Шашкевич, П. Пестель, Я. Головацький; б) С. Муравйов-Апостол, П. Пестель, М. Шашкевич; в) М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький; г) Я. Головацький, С. Муравйов-Апостол, П. Пестель.

Відповідь: _____

10. Українську пресу започаткувала газета: а) «Щорічник слов'янської літератури»; б) «Вінок»; в) «Зоря Галицька»; г) «Хлібороб».

Відповідь: _____

2. Поясніть поняття: *вотчина, кріпосне право*

3. Що є предметом вивчення у курсі «Історія України», які завдання курсу та які типи

історичних джерел Вам відомі?

Модуль 2

1. Виберіть правильні відповіді:

1. Концентрація промислового виробництва в металургійній, вугільній і залізородній галузях Наддніпрянщини на поч. ХХ ст. сприяла: а) завершенню промислового перевороту; б) створенню монополій; в) формуванню ринку вільнонайманої праці; г) подоланню залежності від іноземного капіталу.

Відповідь: _____

2. Політизація українського національного руху у 1905–1907 рр. знайшла своє відображення у: а) діяльності «Просвіти»; б) діяльності Державної думи; в) діяльності політичних партій; г) створенні українських думських громад.

Відповідь: _____

3. Формування легіону УСС відбулося внаслідок: а) початку Першої світової війни; б) окупації російською армією Галичини; в) Брусиловського прориву та поразки австрійської армії; г) захоплення російською армією Карпатських перевалів.

Відповідь: _____

4. «Карпаторуський союз» заснували: а) народовці; б) москвофіли; в) емігранти з Наддніпрянщини; г) емігранти з Галичини.

Відповідь: _____

5. Проголошення Українською Центральною Радою І Універсалу спричинено: а) відмовою Тимчасового уряду визнати право України на автономію; б) формуванням Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів; в) відправленням українізованих військових частин на фронт; г) збройним виступом самостійників у Києві.

Відповідь: _____

6. У якій галузі господарства УСРР у 1920-х рр. розпочалася реалізація плану ГОЕЛРО? а) енергетичній; б) металургійній; в) машинобудівній; г) вуглевидобувній.

Відповідь: _____

7. Друга світова війна розпочалася нападом: а) Франції на Німеччину; б) Німеччини на СРСР; в) СРСР на Фінляндію; г) Німеччини на Польщу.

Відповідь: _____

8. Коли УРСР стала членом ООН? а) 1944 р.; б) 1945 р.; в) 1949 р.; г) 1954 р.

Відповідь: _____

9. Коли в СРСР святкували тисячоліття хрещення Русі? а) 1980 р.; б) 1985 р.; в) 1988 р.; г) 1990 р.

Відповідь: _____

10. Створення СНД пов'язане з іменами: а) Л. Кравчука, С. Шушкевича, Б. Єльцина; б) Л. Кучми, Б. Єльцина, О. Лукашенка; в) М. Горбачова, Б. Єльцина, Н. Назарбаєва; г) Л. Кравчука, Н. Назарбаєва, С. Шушкевича.

Відповідь: _____

2. Поясніть поняття: *«воєнний комунізм», НЕП*

3. Які суспільно-політичні течії та українські політичні партії існували та були утворені на західноукраїнських землях наприкінці ХІХ ст.?

Затверджено на засіданні кафедри українознавства та гуманітарної освіти (протокол № 16 від 19 квітня 2011 р.)

Завкафедри

Т. В. Кудерська

Екзаменатор

ПИТАННЯ**для підготовки до іспиту з історії України**

1. Предмет, завдання, історичні джерела вивчення історії України.
2. Кіммерійці, скіфи, сармати на території Північного Причорномор'я.
3. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.
4. Проблеми походження слов'ян. Розселення стародавніх східних слов'ян на території України.
5. Політичний устрій та соціальна організація Київської Русі.
6. Соціально-економічний розвиток Київської Русі.
7. Головні напрями зовнішньої політики Київської Русі.
8. Прийняття християнства.
9. Соціально-економічні та політичні передумови феодальної роздробленості Київської Русі.
10. Загарбання Польщею та Литвою українських земель у XIV ст.
11. Польсько-литовські унії та їх наслідки для України.
12. Соціально-політичне становище українських земель у складі Речі Посполитої.
13. Зародження українського козацтва, його суспільно-політична та військова організація .
14. Передумови та причини визвольної війни 1648-1657 рр.
15. Основні цілі та характер війни українського народу 1648-1657 рр.
16. Переяславська Рада, „Березневі статті” 1654 року та їх історичні наслідки
17. Соціально-політичні наслідки визвольної війни українського народу 1648-1657 рр. Формування української держави.
18. Руїна: причини, суть, наслідки.
19. Північна війна в Україні. Політика гетьмана І.Мазепи.
20. Обмеження автономії Гетьманщини у складі Росії в першій пол. XVIII ст.
21. Ліквідація автономії України у складі Росії в другій пол. XVIII ст.
22. Три поділи Польщі. Завершення розподілу українських земель між Росією та Австрією.
23. Суспільно-політичний рух в Україні у складі Росії в першій пол. XIX ст
24. Соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель у I пол. XIX ст.
25. Революційні події на західноукраїнських землях у 1848-1849 рр. та їх значення .
26. Реформа 1861 року та особливості її проведення в Україні.
27. Соціально-економічний розвиток України після скасування кріпосного права.
28. Суспільно-політичний рух та утворення політичних партій на західноукраїнських землях наприкінці XIX ст.
29. Розвиток соціал-демократичного руху в Україні у складі Росії (кінець XIX – поч. XX ст.).
30. Утворення українських політичних партій в Наддніпрянській Україні (кінець XIX – поч. XX ст.) та їх класифікація.
31. Причини, характер та особливості революції 1905–1907 рр.
32. Революційний рух в Україні у 1905–1907 рр.
33. Український національно-визвольний рух у 1905 – 1907 рр.

34. Причини і характер I світової війни. Україна в планах Німеччини, Росії та Австро-Угорщини..
35. Політичні течії та партії в умовах Першої світової війни.
36. Західноукраїнські землі в роки Першої світової війни.
37. Причини, основні завдання та особливості Лютневої (1917 р.) революції в Росії. Розстановка політичних сил в Україні.
38. Діяльність Української Центральної Ради у березні-листопаді 1917 . Проголошення УНР.
39. Боротьба за політичну владу в Україні у жовтні-грудні 1917 р. Проголошення УРСР.
40. Причини громадянської війни в Україні, головні політичні сили та їх військові можливості.
41. Основні напрями політики П. Скоропадського у 1918 р.
42. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики Директорії в період громадянської війни в Україні (1919–1920 рр.).
43. Проголошення ЗУНР та її злука з УНР.
44. Підсумки та наслідки громадянської війни в Україні.
45. Перехід до непу та її здійснення в Україні.
46. Утворення СРСР та національно-державне будівництво в УРСР.
47. Політика коренізації (українізації): причини, суть, наслідки.
48. Договори між СРСР та фашистською Німеччиною 1939 р. та возз'єднання західноукраїнських земель з УРСР.
49. Напад Німеччини на СРСР та загарбання України в роки Великої Вітчизняної війни.
50. Окупаційний режим та Рух Опору в Україні в роки Великої Вітчизняної війни [1, с. 467-482; 2, с. 202-205].
51. Визволення України від фашистських окупантів в період Великої Вітчизняної війни.
52. Наслідки для України II світової війни (1939-1945 рр.).
53. Передумови національно-державного відродження України в умовах перебудови (1985-1991 рр.). Проголошення незалежності.
54. Утворення політичних партій та блоків в незалежній Україні (1991–2010).
55. Формування політичної системи незалежної України. Політична реформа.
56. Основні напрями зовнішньої політики незалежної України.